

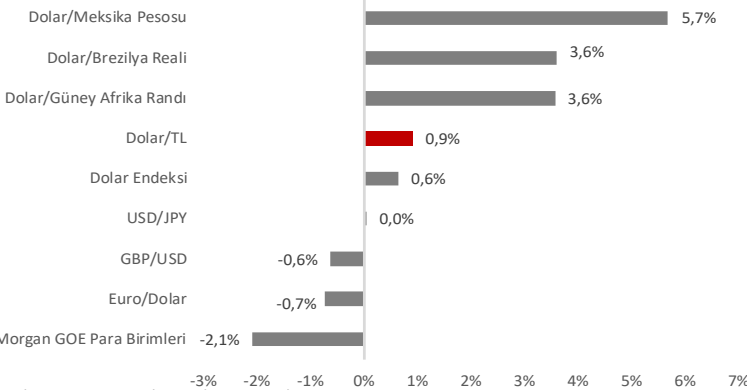
Geride kalan hafta

- Küresel riskli varlıklara olan talep bu hafta genelinde kırılğan bir seyir izledi.
- Makroekonomik veriler karışık sinyaller verirken, yüksek seyreden tahvil faizlerinin etkisiyle riskli varlıklara talep zayıf seyretti. ABD Merkez Bankası (Fed) yetkililerinden gelen açıklamalarla faizlerin daha uzun süre yüksek seyredeceğine dair beklentiler kuvvetlendi. Küresel büyümeye yönelik kaygıların artması ile petrol fiyatları bu hafta geriledi. Çin'de resmi tatil nedeniyle piyasaların kapalı olması ile haber ve veri akışı sakındı.
- Küresel imalat sanayi aktivite endekslerinin Eylül ayı performansları ayrışan bir görünüm çiziyor. Nihai verilere göre, Avustralya'da imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) 49,6'dan 48,7'ye, Japonya imalat sanayi PMI 49,6'dan 48,5'e geriledi. Aynı dönemde Endonezya'da imalat sanayi PMI 53,9'dan 52,9'a indi. Öte yandan, Çin'de imalat sanayi PMI verileri ayrıştı. İmalat sanayi resmi PMI 49,7'den 50,2'ye yükselerek büyüme bölgesine döndü. Caixin imalat sanayi PMI ise 51,0'dan 50,6'ya çekildi. Çin'de Caixin hizmet PMI da 51,8'den 50,2'ye, bileşik PMI da 51,7'den 50,9'a düştü.
- ABD'de Eylül ayı tarım dışı istihdam rakamları beklentilerin epey üzerinde gelse de ücret artışları tahminlerin altında kaldı. Aylık bazda tarım dışı istihdam 336 bin artışla 170 bin kişi olan piyasa ortalama tahminlerinin üzerinde gerçekleşti. Buna ek olarak, Ağustos ayı istihdam artış rakamı 40 bin kişi yukarı yönde revize edildi. Eylül ayında işsizlik oranı ise %3,7'ye gerileyeceği tahminlerinin aksine %3,8'de yatay seyretti. Eylül'de ortalama saatlik kazançlar aylık bazda beklentilerin hafif gerisinde %0,2 artış gösterdi. Saatlik kazançların yıllık artış hızı da sabit kalacağı beklentilerinin aksine %4,3'ten %4,2'ye geriledi.
- ABD'de özel sektör raporu Eylül'de istihdam artışının beklentilerin altında kaldığını gösterirken, ISM aktivite endeksi hizmet sektöründe ılımlı yavaşla-

manın sürdüğünü teyit etti. ADP özel sektör istihdam raporu Eylül'de 150 bin olan beklentilerden zayıf 89 bin kişi artışa işaret etti. Ağustos ayında 54,5 olan ISM hizmet sektörü aktivite endeksi Eylül'de 53,5 olan beklentilerin hafif üzerinde kalarak 53,6 seviyesinde geldi. Markit hizmet sektörü satın alma yöneticileri endeksi (PMI) da aynı dönemde 50,5'ten 50,1'e indi. Öte yandan, Ağustos ayında fabrika siparişleri %0,3'lük tahminlerin üzerinde %1,2 artış kaydetti.

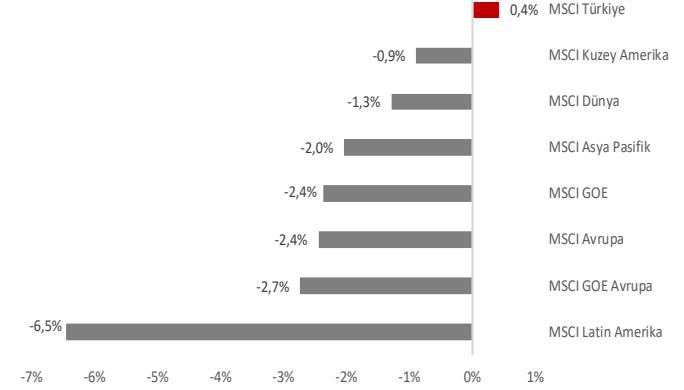
- Euro Bölgesi Eylül ayı hizmet sektörü PMI verileri beklentilerin üzerinde kalırken, perakende satışlar Ağustos'ta sert geriledi. Ağustos ayında 47,9 olan ve Eylül'de 48,4 olarak hesaplanan hizmet sektörü PMI nihai verilere göre 48,7'ye revize edildi. Aynı dönemde 46,7 seviyesinden 47,1'e toparlandığı açıklanan bileşik PMI da 47,2'ye güncellendi. Almanya ve Fransa'da hizmet sektörü sonuçları ön hesaplamalardan güçlü gelirken, İtalya'da toparlanma sınırlı kaldı. Bununla birlikte, bölge genelinde Ağustos ayında perakende satışlar aylık bazda %0,5'lik beklentilerin ötesinde %1,2 gerilerken, yıllık bazda %2,1 azalış yaşandı.
- Küresel risk iştahı hafta boyunca yüksek seyreden tahvil faizlerinin etkisiyle kırılğan bir tablo çizdi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi 5 Ekim itibarıyla önceki hafta kapanışının %2,4 gerisindeyken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi de %1,3 düşüş gösterdi. ABD ve Almanya'da uzun vadeli tahvil faizlerindeki artış devam etti. Dolar endeksi yükselişini sürdürürken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri değişen oranlarda da olsa haftayı değer kaybıyla kapatacak gibi görünüyor. Ham petrol fiyatı büyüme kaygılarının artmasıyla haftayı yüksek oranda düşüşle kapatmaya hazırlanırken, emtia fiyatlarının genelinde ise daha sınırlı bir gerileme görüldü.
- Bu hafta Türk finansal varlıklara yönelik risk iştahı dalgalı bir seyir izledi.

Döviz Kurlarında 29 Eylül - 6 Ekim Dönemi Performanslar

Kaynak: Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Hisse Senedi Endekslerinde 29 Eylül - 6 Ekim Dönemi Performanslar

Kaynak: Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Raporun yayımlandığı gün Türkiye saati ile 16.00 itibarıyla

- Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Eylül'de piyasa ortalama beklentilerine yakın gelirken, yıllık enflasyonda yükseliş sürdü. TÜFE Eylül'de aylık bazda %4,8 artarken, yıllık enflasyon Ağustos'taki %58,9'dan %61,5'e yükseldi. Momentum göstergeleri yukarı yönlü risklerin sürdüğüne işaret etti. Aylık bazda enflasyona en yüksek katkı gıda ve ulaşırmadan geldi. Mal fiyatlarındaki yavaşlamaya karşın hizmetlerde enflasyonist baskı devam etti. Çekirdek göstergelerde genele yayılan fiyat baskısı hafif yavaşlasa da sürdü ve enflasyon dinamiklerinde yukarı yönlü risklerin önemini koruduğunu teyit etti. Eylül'de yurtiçi üretici fiyat endeksinde (Yi-ÜFE) artış yavaş kaldı. Yi-ÜFE aylık bazda %3,4 artarken, yıllık enflasyon Ağustos'taki %49,4'ten geçen yılın görece yüksek bazı kaynaklı olarak %47,4'e geriledi. Böylece TÜFE ile ÜFE yıllık enflasyonları arasındaki makas, TÜFE lehine, 9,5 yüzde puandan 14,1 yüzde puan ile rekor seviyeye genişledi.
- TCMB Eylül ayı fiyat gelişmeleri raporunu yayımladı. Raporda TL'de yaşanan değer kaybı, ücret artışı ve vergi düzenlemeleri kaynaklı gecikmeli etkilerin zayıfladığı, aylık fiyat artışlarının hizmetler ile alkol-tütün dışında kalan gruplarda yavaşladığı belirtildi. Hizmet grubunda hâkim olan dönemsel fiyat belirleme ve geçmiş enflasyona endeksleme davranışları neticesinde güçlü fiyat artışlarının genele yayılan bir şekilde devam ettiği vurgulandı. Eylül ayında üniversite ücreti, okul servisi ve yurt ücreti gibi eğitimle bağlantılı kalemlerin yüksek fiyat artışları ile öne çıktığı, kirada süregelen yükseliş eğiliminin güçlendiği belirtildi. Gıda grubunda genele yayılan fiyat artışlarının devam etmesiyle birlikte, aylık fiyat artışının ekmeke ve tahıllar ile sebze fiyatları öncülüğünde son iki aya kıyasla yavaşlama kaydettiğinin altı çizildi.
- İSO Eylül ayı imalat PMI verilerini yayımladı. Ağustos'ta 49,0 olan imalat PMI, Eylül'de 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi. Diğer yandan, imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste üçüncü ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi. İSO Türkiye Sektörel PMI Eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Üretimdeki en sert yavaşlama ise tekstil sektöründe yaşandı.
- Ticaret Bakanlığı Eylül ayı öncü dış ticaret verilerini yayımladı. Öncü verilere göre ihracat Eylül'de bir önceki yılın aynı ayına göre %0,3 artışla 22,7 milyar dolara yükseldi. İthalat ise %14,1 düşükle 27,7 milyar dolar seviyesine geriledi. Böylece Eylül ayı dış ticaret açığı geçen yılki 9,6 milyar dolar seviyesinden 5,0 milyar dolara geriledi. Bu sonuçlarla Ocak-Eylül 2023 döneminde ihracat %0,3 düşükle 187,5 milyar dolara gerilerken, ithalat %1,3 artışla 274,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. 2022 Ocak-Eylül döneminde 83,1 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2023'ün aynı döneminde 87,3 milyar dolar oldu.
- Finansal kesim dışındaki firmaların net döviz açığı Temmuz'da geriledi. TCMB'nin açıkladığı rakamlara göre Temmuz ayında aylık bazda reel sektörün yabancı para varlıkları 3,1 milyar dolar artarken, döviz cinsi yükümlülükleri 0,4 milyar dolar düştü. Net döviz pozisyonu açığı ise 79,3 milyar dolar olarak gerçekleşti ve Haziran ayına göre 3,6 milyar dolar azaldı. Temmuz 2023 döneminde kısa vadeli döviz cinsi varlıklar 149,0 milyar dolar iken, kısa vadeli yabancı para yükümlülükler 83,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylece kısa vadeli net döviz pozisyonu fazlası Temmuz itibarıyla 65,2 milyar dolar olurken, Haziran ayına göre 2,3 milyar dolar artış gösterdi. Kısa vadeli yükümlülüklerin toplam yükümlülükler içindeki payı ise %33,4 düzeyinde oldu.
- Eylül'de TL reel olarak değer kazandı. TCMB verilerine göre Eylül'de reel efektif döviz kuru endeksi aylık bazda %5,9 yükselerek 55,5 değerini aldı. Söz konusu dönemde gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısındaki reel değer kazancı %5,2 olurken, gelişmiş ekonomi para birimleri karşısındaki reel değerlenmesi %6,6 seviyesini buldu.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı Ekim-Kasım-Aralık dönemi borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre, Ekim ayında toplam 66,5 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 68,0 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması planlanıyor. Kasım ayında toplam 78,2 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplamda 78,0 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması öngörülüyor. Aralık ayında ise toplam 38,7 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık 40,0 milyar TL tutarında iç borçlanma yapılması programlanıyor. Bununla birlikte Hazine, Ekim ayında 14,9 milyar TL, Kasım ayında 17,4 milyar TL ve Aralık ayında 71,0 milyar TL karşılığı dış borç geri ödemesi gerçekleştirecek. Ancak Hazine söz konusu dış borç geri ödemelerine karşın stratejide ne kadar dış borçlanmaya gidebileceğine ilişkin bir bilgiye yer vermedi.
- Eylül'ün son haftasında TCMB rezervlerinde düşüş gözlemlendi. 29 Eylül'de biten haftada TCMB altın rezervleri haftalık bazda yaklaşık 1,0 milyar dolar azalırken, döviz rezervleri yaklaşık 2,2 milyar dolar geriledi. Böylece brüt rezervler 122,2 milyar dolara inerken, net rezervler 24,0 milyar dolardan 20,6 milyar dolar seviyesine düştü.
- Yabancıların Türk finansal varlıklarına ilgisi 29 Eylül haftasında negatife döndü. TCMB'nin fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış verilerine göre, yurtdışı yerleşikler 29 Eylül'de biten haftada 98,3 milyon dolar karşılığı Türk hisse senedi satışı yaparken, devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) portföylerini 18,2 milyon dolar artırdılar. Böylece hafta genelinde yabancılar toplamda 79,8 milyon dolarlık Türk finansal varlık satışı yapmış oldular.
- 29 Eylül'de biten haftada yurtiçi yerleşiklerin yabancı para (YP) mevduatları yaklaşık 2,4 milyar dolar düşüş gösterdi. TCMB'nin verilerine göre, haftalık bazda hanehalkı YP mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 0,9 milyar dolar gerilerken, tüzel kişiler YP mevduat parite etkisinden arındırılmış olarak 1,5 milyar dolar azaldı. 29 Eylül 2023 itibarıyla bankalardaki toplam YP mevduat miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre %15,4 azalarak 204,7 milyar dolar oldu.
- Yurtiçinde Türk finansal varlıklara yönelik talep hafta genelinde dalgalı bir görüntü verdi. Hisse senetleri göstergesi TL bazında yükselirken, MSCI Türkiye endeksi 5 Ekim itibarıyla %0,4 oranında artış göstererek pozitif yönde ayrıştı. Hafta içinde ülke risk primi yükselirken, kısa vadeli tahvil faizlerinde hafif düşüş görüldü. Öte yandan, TL dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında haftayı sınırlı da olsa değer kaybıyla kapatacak görüntüsü sergiliyor.

Yurtiçi ve Yurtdışı Faizler				
	Son Veri	Haftalık Değişim	Son 1 Aylık Değişim	Yıl Başından Bu Yana
TL	%	Baz Puan		
2 Yıllık	29,70	-4	677	1973
5 Yıllık	28,49	-3	1044	1960
10 Yıllık	26,62	-53	732	1679
TLRef	30,05	-144	363	1979
TCMB Ağırlıklı Ortalama	30,00	0	500	2096
USD				
5 Yıllık	8,88	29	48	19
10 Yıllık	9,29	29	56	51
5 Yıllık USD CDS (Baz puan)	407	15	28	-100
Küresel Faizler				
ABD-2 Yıllık	5,12	8	10	72
ABD-10 Yıllık	4,86	29	57	103
Almanya-2 Yıllık	3,16	-5	4	43
Almanya-10 Yıllık	2,95	11	29	39

Raporun yayımlandığı gün Türkiye saati ile 16.00 itibarıyla

Yeni hafta

- Küresel tarafta önümüzdeki hafta ABD Eylül ayı enflasyon verileri piyasalara etkisi açısından ön planda olacak. Ayrıca, Almanya ve Euro Bölgesi Ağustos ayı sanayi üretimi verileri, Çin Eylül ayı enflasyon ve dış ticaret rakamları ile ABD Ekim ayı tüketici güven endeksi gelişmeleri takip edilecek. Önümüzdeki hafta IMF, Dünya Bankası yıllık toplantıları gerçekleştirilecekken, IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporu, Ekim 2023 yayımlanacak.
- Yurtiçinde bu hafta Ağustos ayı sanayi üretimi verileri, iş gücü istatistikleri, ödemeler dengesi gelişmeleri ile perakende satış ve ciro endeksi rakamları açıklanacak.

Haftanın Önemli Veri ve Gelişmeleri					
Tarih	Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Beklenti	Önceki
9 Eki	Almanya	Sanayi Üretimi (aylık değişim)	Ağustos	-0,1%	-0,8%
10 Eki	Türkiye	Sanayi Üretimi (aylık değişim)	Ağustos		-0,4%
10 Eki	Türkiye	İşsizlik Oranı	Ağustos		9,4%
10 Eki		IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporu	Ekim		
11 Eki	Türkiye	Ödemeler Dengesi (milyar dolar)	Ağustos		-5,47
11 Eki	Türkiye	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Ağustos		2,7%
12 Eki	ABD	TÜFE (aylık değişim)	Eylül	0,3%	0,6%
13 Eki	Çin	TÜFE (aylık değişim)	Eylül	0,3%	0,3%
13 Eki	Çin	Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	Eylül	70,0	68,4
13 Eki	Euro Bölgesi	Sanayi Üretimi (aylık değişim)	Ağustos	0,1%	-1,1%
13 Eki	ABD	Michigan Üniversitesi Güven Endeksi	Ekim	68,0	68,1

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr